

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.5.4.23>

SĘDZIA ŚLED CZY JAKO PODMIOT OCENY DOPUSZCZALNOŚCI DOWODÓW W POSTĘPOWANIU KARNYM

Viacheslav Smyrnov

student

*Charkowskiego Narodowego Uniwersytetu Spraw Wewnętrznych,
przewodniczący*

Peczenizkiego Sądu Rejonowego Obwodu Charkowskiego (Charków, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0003-0025-9111

Smyrnov@gmail.com

Adnotacja. W artykule omówiono problematyczne aspekty określania dopuszczalności dowodów jako jednego z najbardziej złożonych i niejednoznacznych kryteriów. Powyższe wynika z braku wyczerpującej listy podstaw ich niedopuszczalności. Zbadano przepisy prawa postępowania karnego Ukrainy w zakresie określenia podmiotów uprawnionych do rozwiązywania problemów dopuszczalności dowodów. Zbadano praktykę rozpatrywania przez sędziów śledczych wniosków o niedopuszczalność dowodów podczas odwoływania się od zawiadomienia o podejrzeniu, na podstawie którego stwierdzono, że większość sądów odmawia przyjęcia tych wniosków i uważa, że jest to wyłączna kompetencja sądu podczas rozpatrywania postępowania karnego w istocie. Udowodniono, że sędzia śledczy jest również podmiotem takiej oceny i ma prawo uznać dowody uzyskane w wyniku istotnego naruszenia praw i wolności człowieka za niedopuszczalne. Ustalono, że w przypadku, gdy dowód zostanie uznany za niedopuszczalny na etapie „pośrednim”, zapobiegnie to uzyskaniu na jego podstawie innych dowodów, które teoretycznie zostaną również uznane za niedopuszczalne na podstawie teorii „owoców trującego drzewa” (o czym świadczy praktyka Sądu Najwyższego). Podano przykłady orzeczeń sądowych, w których dowody uznano za niedopuszczalne z naruszeniem formalnych wymagań dotyczących dokumentów procesowych, co w rzeczywistości jest tylko wadą działania organów śledztwa przedprocesowego, a następnie sąd na tej podstawie wydał wyroki uniewinniające. Ustalono, że taka praktyka prowadzi do faktycznego uniknięcia odpowiedzialności karnej osób, które popełniły przestępstwo. Na podstawie powyższego zaproponowano dokonanie zmian artykułu 89 Kodeksu Postępowania Karnego Ukrainy.

Słowa kluczowe: kryteria oceny dowodów, dopuszczalność dowodów, sędzia śledczy, sąd, zawiadomienie o podejrzeniu.

INVESTIGATIVE JUDGE AS A SUBJECT OF THE ADMISSIBILITY ASSESSMENT EVIDENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS

Vyacheslav Smyrnov

Applicant

*Kharkiv National University of Internal Affairs,
Chairman*

Pecheneg District Court of Kharkiv region (Kharkiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0003-0025-9111

Smyrnov@gmail.com

Abstract. The article considers the problematic aspects of determining the admissibility of evidence as one of the most complex and ambiguous criteria. This is due to the lack of an exhaustive list of grounds for their inadmissibility. The provisions of the criminal procedure legislation of Ukraine in terms of determining the subjects authorized to decide on the admissibility of evidence have been studied. The practice of consideration of motions on inadmissibility of evidence by an investigating judge during the appeal of a notice of suspicion by the courts of first and appellate instances was studied, on the basis of which it was determined that most courts refuse to grant these motions and consider that this is the exclusive competence of the court. Instead, the author proves that the investigating judge is also the subject of such an assessment, and has the right to declare the evidence obtained as a result of a significant violation of human rights and freedoms inadmissible. It is determined that if the evidence is declared inadmissible at the “intermediate” stage, it will prevent the receipt of other evidence on its basis, which theoretically will also be declared inadmissible on the basis of the theory of “poisonous fruit” (as evidenced by the practice of the Supreme Court). Examples of court decisions are given in which the evidence was declared inadmissible in violation of the formal requirements for procedural documents, which is essentially only a shortcoming of the pre-trial investigation bodies, and later the court acquitted on this basis. It is determined that such a practice leads to the actual avoidance of criminal liability of persons who have committed a criminal offense. Based on the above, it is proposed to amend Article 89 of the Criminal Procedure Code of Ukraine.

Key words: criteria for evaluating evidence, admissibility of evidence, investigating judge, court, notice of suspicion.

СЛІДЧИЙ СУДДЯ ЯК СУБ'ЄКТ ОЦІНКИ ДОПУСТИМОСТІ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

В'ячеслав Смирнов

здобувач

*Харківського національного університету внутрішніх справ,
голова*

Печенізького районного суду Харківської області (Харків, Україна)

ORCID ID: 0000-0003-0025-9111

Smyrnov@gmail.com

Анотація. У статті розглянуто проблемні аспекти визначення допустимості доказів як одного з найскладніших і неоднозначних критеріїв. Зазначене зумовлено відсутністю вичерпного переліку підстав їх недопустимості. Досліджено положення кримінального процесуального законодавства України в частині визначення суб'єктів, уповноважених розв'язувати питання допустимості доказів. Вивчено практику розгляду слідчими суддями клопотань про недопустимість доказів під час оскарження повідомлення про підозру, на підставі чого зроблено висновок, що більшість судів відмовляють у задоволенні зазначених клопотань і вважають, що це виключна компетенція суду під час розгляду кримінального провадження по суті. Доведено, що слідчий суддя також є суб'єктом такої оцінки й вправі визнавати докази, отримані внаслідок істотного порушення прав і свобод людини, недопустимими. Визначено, що у випадку, якщо доказ буде визнаний недопустимим на «проміжному» етапі, це дозволить не допустити отримання на його підставі інших доказів, які теоретично також будуть надалі визнані недопустимими на підставі теорії «плодів отруйного дерева» (про що свідчить практика Верховного Суду). Наведено приклади судових рішень, в яких докази визнавалися недопустимими з порушенням формальних вимог до процесуальних документів, що по суті є лише недоліком роботи органів досудового розслідування, та надалі судом на цій підставі виносилися виправдувальні вироки. Визначено, що така практика призводить до фактичного уникнення від кримінальної відповідальності осіб, які вчинили кримінальне правопорушення. На підставі викладеного запропоновано внесення змін до статті 89 Кримінального процесуального кодексу України.

Ключові слова: критерії оцінки доказів, допустимість доказів, слідчий суддя, суд, повідомлення про підозру.

Вступ. Однією з основних гарантій забезпечення прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального провадження є використання під час прийняття рішення лише належних, допустимих і достатніх доказів. Водночас, на нашу думку, саме критерій допустимості є найскладнішим і неоднозначним. Саме тому законодавець надав суду вирішальну роль у розв'язанні питання щодо допустимості або недопустимості кожного конкретного доказу, оскільки кримінальний процесуальний закон не містить вичерпного переліку підстав їх недопустимості. Так, відповідно до ч. 1 ст. 89 Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України суд розв'язує питання допустимості доказів під час їхньої оцінки в нарадчій кімнаті в процесі ухвалення судового рішення (Criminal Procedure Code of Ukraine, 2012).

Основна частина. Питання допустимості доказів у кримінальному процесі завжди викликали великий науковий інтерес і досліджувалися такими вченими, як Н.М. Басай, В.В. Вапнярчук, Ю.М. Грошевий, Я.П. Зейкан, І.Ю. Кайло, О.В. Капліна, Л.М. Лобойко, В.Т. Нор, О.С. Осетрова, А.В. Панова, В.М. Савицький, С.М. Стахівський, В.В. Тютюнник, О.Г. Шило, М.Є. Шумило й інші. Разом із цим питання оцінки слідчим суддею доказів із боку їхньої допустимості залишається дослідженим не повною мірою й викликає багато наукових дискусій.

Метою статті є дослідження доцільності надання слідчому судді повноважень, що стосуються визначення допустимості доказів під час розв'язання клопотань і скарг на стадії досудового розслідування.

Погоджуючись із позицією законодавця щодо надання суду виключних повноважень у визначенні допустимості або недопустимості доказів, зазначимо, що натепер відкритим залишається питання віднесення слідчого судді до суб'єктів такої оцінки. Мало того, сучасна судова практика вказує на неоднозначний підхід до розв'язання зазначеного питання, а серед науковців висловлюються діаметрально протилежні позиції стосовно шляхів удосконалення законодавства із цього напрямку.

Як зазначає О.О. Торбас, відповідно до ст. 94 КПК України слідчі судді належать до суб'єктів оцінки доказів. Тому, на його переконання, не виникає сумнівів щодо здійснення ними такої оцінки в процесі реалізації повноважень у сфері здійснення судового контролю на стадії досудового розслідування. Водночас практика свідчить, що значна кількість слідчих суддів дещо інакше тлумачить положення КПК України саме в частині здійснення ними оцінки доказів. На практиці положення ч. 1 ст. 89 КПК України тлумачиться таким чином, що слідчі судді не мають права виносити рішення щодо допустимості або недопустимості доказів на стадії досудового розслідування, адже ці питання мають розв'язуватись виключно судом під час ухвалення судового рішення (Torbas, 2020: 309–310). Науковець висловлює позицію, що суд має право одразу встановлювати недопустимість доказів у тому разі, коли така недопустимість є очевидною. Цілком логічним буде висновок, що таке правило має бути поширене й на слідчих суддів, адже підстави для визнання очевидної недопустимості доказів пов'язані насамперед із грубим порушенням прав і законних інтересів учасників кримінального провадження, і такі порушення мають бути виявлені й припинені ще на стадії досудового розслідування. Випадки «неочевидної» недопустимості доказів слідчим суддям встановити значно складніше, особливо з огляду на

обмежений арсенал процесуальних можливостей у порівнянні із судовим розглядом (Torbas, 2020: 311). Схожу наукову позицію висловлюють й інші правозастосовники. Так, адвокат М.С. Задорожний, посилаючись на ст. 3 КПК України, наголошує, що слідчий суддя – це звичайний суддя суду першої інстанції, до повноважень якого належить здійснення судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у кримінальному провадженні, тому він має право досліджувати докази безпосередньо, й питання щодо відсутності повноважень у слідчих суддів визнавати докази недопустимими є недоречним взагалі (Zadorozhnyi, 2019). Натомість А.В. Панова вважає, що, виходячи з того, що на стадії досудового розслідування сторони збирають відомості, якими обґрунтовують свої рішення, слідчий суддя як суб'єкт процесуальної діяльності на етапі досудового розслідування не може розглядати питання визнання фактичних даних недопустимими як доказів, оскільки такі дані стають доказами лише після їхньої оцінки судом під час судового розгляду в сукупності з іншими доказами. До того ж ч. 4 ст. 87 КПК встановлює, що докази повинні визнаватися судом недопустимими під час будь-якого судового розгляду. Відповідно до положень п. 24 ч. 1 ст. 3 КПК і гл. 28 КПК судовий розгляд – це стадія кримінального провадження, на якій розглядається справа по суті. Тож законодавець виключив можливість визнання фактичних даних недопустимими як доказів на будь-якій стадії кримінального провадження, окрім стадії судового розгляду. Крім цього, із системного аналізу КПК вбачається, що в тих випадках, коли суб'єктом прийняття процесуального рішення є слідчий суддя, законодавець прямо про це зазначає (ст. ст. 114, 132, 144, 163, 172 КПК) (Panova, 2016: 163).

На нашу думку, найгостріше постає питання застосування або не застосування такого повноваження слідчим суддею у випадках оскарження стороною захисту повідомлення про підозру. Так, відповідно до п. 10 ч. 303 КПК України оскаржити підозру можна після «повідомлення слідчого, дізнавача, прокурора про підозру після спливу одного місяця з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку або двох місяців із дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину, але не пізніше закриття прокурором кримінального провадження або звернення до суду з обвинувальним актом – підозрюваним, його захисником чи законним представником» (Criminal Procedure Code of Ukraine, 2012).

Беручи до уваги власний досвід роботи, можу ствердити, що слідчі судді по-різному визначаються з предметом перевірки й оцінки доказів, які лягли в основу повідомлення про підозру. Зокрема, серед слідчих суддів постає питання: чи давати оцінку доказам у разі оскарженні підозри на стадії досудового розслідування; чи аналізувати обґрунтованість підозри або ж звертати увагу виключно на процесуальні порушення під час вручення повідомлення про підозру. Судова практика складається таким чином, що в тому разі, якщо підставою скасування повідомлення про підозру є порушення положень, що регламентують процедуру повідомлення про підозру (ст. ст. 276–279 КПК України), то можна зробити висновок про недійсність повідомлення про підозру з моменту його здійснення (повідомлення).

Вивчення судових рішень, винесених у різних регіонах України, які містяться в Єдиному реєстрі судових рішень, свідчить про більш однакову практику щодо надання слідчими суддями оцінки доказів. Зокрема, з урахуванням положень ст. 17 КПК України, слідчими суддями зазначається, що перевірка повідомлення про підозру з боку обґрунтованості підозри не входить до предмета судового розгляду, який здійснюється слідчим суддею відповідно до положень п. 10 ч. 1 ст. 303 КПК України на стадії досудового розслідування. Така перевірка може бути лише предметом безпосереднього судового розгляду кримінального провадження судом, оскільки на стадії досудового розслідування слідчий суддя не уповноважений вдаватися до оцінки отриманих слідством доказів і порядку їх отримання, давати оцінку зібраним доказам із боку їхньої допустимості, а без такої оцінки висновок щодо обґрунтованості повідомленої особі підозри неможливий.

На стадії досудового розслідування, враховуючи правову позицію Європейського суду з прав людини щодо визначення поняття «обґрунтована підозра» як існування фактів або інформації, які можуть переконати об'єктивного спостерігача в тому, що особа, про яку йдеться, могла вчинити правопорушення (п. 175 Рішення в справі «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21 квітня 2011 р. (The case of Nechiporuk and Yonkalo v. Ukraine, 2011), слідчий суддя може оцінити лише достатність зібраних доказів для підозри певної особи у вчиненні кримінального правопорушення, не вдаючись до їхньої оцінки як допустимих. Слідчими суддями наголошено на тому, що повнота й всебічність проведеного розслідування не є тими обставинами, які мають ними оцінюватись у разі з'ясування достатності доказів, що стали підставою повідомлення особі про підозру (Decision of the investigating judge of the Pervomaisky City District Court of the Kharkiv Region, 2020; The decision of the investigating judge of the Leninsky district court of the city of Nikolaev; 2020; Decision of the investigating judge of the Korosten City District Court of the Zhytomyr Region, 2019; Decision of the investigating judge of the Podilsky district court of Kyiv, 2020).

Ухвали слідчих суддів залишаються без змін і після їх перегляду судами апеляційної інстанції. Наприклад, апеляційний суд Харківської області зазначає, що зміст повідомлення про підозру узгоджується з вимогами закону, оскільки положення ст. 277 КПК України передбачають можливість зазначення стислого викладу фактичних обставин кримінального правопорушення. Такий висновок цілком узгоджується з правовими позиціями, наведеними в рішеннях Європейського суду з прав людини. Так, у рішенні від 23 жовтня 1994 р. по справі «Мюррей проти Сполученого Королівства» Страсбурзький суд зазначив, що «факти, які є причиною виникнення підозри, не повинні бути такими ж переконливими, як і ті, що є необхідними для обґрунтування вироку чи просто висунення обвинувачення, черга якого надходить на наступній стадії процесу кримінального розслідування». Щодо спрямованості умислу підозрюваного, то слід зазначити, що слідчий суддя на такому етапі провадження не вправі розв'язувати ті питання, які повинен розв'язувати суд під час

розгляду кримінального провадження по суті. У такому разі йдеться про оцінку доказів із боку їхньої достатності й допустимості для визнання особи винуватою чи невинуватою у вчиненні кримінальних правопорушень. Слідчий суддя на підставі розумної оцінки сукупності отриманих доказів повинен визначити лише, чи є причетність особи до вчинення кримінальних правопорушень вірогідною та достатньою для повідомлення такій особі про підозру. Питання щодо наявності чи відсутності умислу на вчинення конкретного діяння може бути остаточно з'ясоване в ході подальшого досудового розслідування. Крім того, з встановленням нових обставин не виключена можливість повідомлення про зміну раніше повідомленої підозри чи повідомлення нової (Decision of the Court of Appeal of Kharkiv region, 2020).

Таким чином, більшість суддів вважають, що розв'язання питання допустимості доказів належить до виключної компетенції суду й безпосередньо здійснюється під час судового розгляду кримінального провадження по суті. Своєю чергою до повноважень слідчого судді належить визначення формальних підстав для прийняття процесуальних рішень та їхньої відповідності вимогам КПК України.

Тим часом знаходимо й інші – діаметрально протилежні – рішення слідчих суддів за результатами розгляду скарг на повідомлення про підозру. Наприклад, в ухвалі Сєверодонецького міського суду Луганської області фактично здійснено оцінку доказів і скасовано повідомлення про підозру з підстав його передчасного винесення органом досудового розслідування та невідповідності нормам кримінального процесуального законодавства України без належного його підтвердження об'єктивними доказами про вчинення особою інкримінованих правопорушень (Decision of the investigating judge of the Severodonetsk City Court of the Luhansk Region, 2018).

Вважаємо, що слідчий суддя є суб'єктом оцінки допустимості доказів, оскільки під час розгляду клопотань і скарг також виникає необхідність надання оцінки доказів і розв'язання питання про їх допустимість. Це дає змогу підтвердити правову позицію учасників, які мають право подавати докази, заявляти клопотання про їх недопустимість або заперечувати проти таких клопотань. До таких випадків належать, наприклад, оскарження повідомлення про підозру, розгляд клопотань про обрання заходів забезпечення кримінального провадження тощо. Якщо доказ буде визнаний недопустимим на «проміжному» етапі, це дозволить не допустити отримання на його підставі інших доказів, які ймовірно надалі будуть визнані недопустимими на підставі теорії «плодів отруйного дерева» (про це наочно свідчить практика Верховного Суду). Крім цього, в деяких випадках докази визнавалися недопустимими з порушенням формальних вимог до процесуальних документів, що по суті є лише недоліком роботи органів досудового розслідування, прокуратури. Така практика призводить до уникнення від кримінальної відповідальності осіб, які вчинили кримінальні правопорушення, оскільки суди виносили виправдальні вироки. Наочним прикладом можна привести таке. Судом визнано недопустимим доказом протокол допиту потерпілого через те, що в ньому не зазначено відомості про особу, яка провела допит, і відсутній підпис цієї особи, а також через те, що в протоколі зазначено причину виклику свідка на допит, яка не має стосунку до справи. На підставі зазначеного протоколу допиту проведено низку процесуальних дій, але отримані під час них докази визнані недопустимими за принципом «плодів отруйного дерева», зокрема й ухвала слідчого судді про тимчасовий доступ до речей і документів (The decision of the Supreme Court, 2019).

В іншому рішенні протокол пред'явлення особи для впізнання визнано судом недопустимим доказом на підставі того, що його проведено за відсутності понятих і з порушенням порядку пред'явлення особи для впізнання за фотознімками. У сукупності доказів, на яких базувалось обвинувачення, протокол пред'явлення особи для впізнання відігравав вирішальну роль, він був об'єднувальним, закріплювальним елементом, адже протокол огляду місця події, протокол слідчого експерименту за участю потерпілої є непрямыми доказами й вони мали значення для доведення вини підозрюваного лише в сукупності з протоколом пред'явлення особи для впізнання. Таким чином, суди першої, апеляційної та касаційної інстанцій вважають, що зазначені вище докази не можуть бути достатньою підставою для висновку суду про винуватість обвинуваченого у вчиненні ним грабежу щодо потерпілої (The decision of the Supreme Court, 2019).

Висновки. Підсумовуючи наведене, вважаємо за доцільне висловити ось такі міркування. Віднесення слідчого судді до суб'єктів, які мають право оцінювати докази на предмет їхньої допустимості, є гарантією захисту й охорони прав і законних інтересів учасників кримінального провадження. З огляду на це пропонуємо в положеннях ч. ч. 1, 2 ст. 89 КПК України перед словом «суд» додати словосполучення «слідчий суддя». Вважаємо, що розв'язання окресленого проблемного питання сприятиме виконанню завдань кримінального провадження, забезпеченню прав, свобод і законних інтересів його учасників, а також стане одним з індикатором на шляху унеможливлення отримання стороною обвинувачення недопустимих доказів.

Список використаних джерел:

1. Задорожний М.С. Проблеми оцінки слідчими суддями доказів з точки зору допустимості під час досудового розслідування у податкових та інших кримінальних провадженнях. 07 червня 2019 р. *ID Legal Group* : вебсайт. URL: <https://id-legalgroup.com/ua/blog/problemi-ocenki-sledstvennimi-sydyami-dokazatelstv-s-tochki-zreniyaih-dopystimosti-vo-vremya-dosydebnogo-rassledovaniya-v-nalogoivih-i-drygih-ygolovnih-proizvodstvah----nikitazadorojnii--advokat-ID-Legal-Group>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
3. Панова А.В. Визнання доказів недопустимими у кримінальному провадженні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 ; Національна юридична академія ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2016. 226 с.

4. Постанова Верховного суду від 08 жовтня 2019 р. (справа № 639/8329/14-к). *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/85238666>.
5. Постанова Верховного суду від 18 грудня 2019 р. (справа № 761/2021/16-к). *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/86505832>.
6. Справа «Нечипорук і Йонкало проти України» (заява № 42310/04) : Рішення Європейського суду з прав людини від 21 квітня 2011 р. *База даних «Законодавство України»*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_683#Text.
7. Торбас О.О. Роль слідчого судді в процесі оцінки доказів у кримінальному провадженні. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 5. С. 309–312.
8. Ухвала апеляційного суду Харківської області від 25 травня 2020 р. (справа № 632/2040/19). *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89737514>.
9. Ухвала слідчого судді Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 07 лютого 2019 р. (справа № 279/4283/18). *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79725265>.
10. Ухвала слідчого судді Ленінського районного суду міста Миколаєва від 08 травня 2020 р. (справа № 489/6106/18). *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89173615>.
11. Ухвала слідчого судді Первомайського міськрайонного суду Харківської області від 09 квітня 2020 р. (справа № 632/2040/19). *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88738283>.
12. Ухвала слідчого судді Подільського районного суду м. Києва від 11 березня 2020 р. (справа № 758/1988/20). *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89224660>.
13. Ухвала слідчого судді Сєверодонецького міського суду Луганської області від 05 жовтня 2018 р. (справа № 428/8880/18). *Єдиний державний реєстр судових рішень*. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/77161952>.

References:

1. Zadorozhnyi M. (2019). Problemy otsinky slidchymy suddiamy dokaziv z tochky zoru dopustymosti pid chas dosudovoho rozsliduvannya u podatkovykh ta inshykh kryminalnykh provadzhenniakh [Problems of Investigating Judges' Evaluation of Evidence from the Perspective of Admissibility during Pre-Trial Investigation in Tax and Other Criminal Proceedings]. URL: <https://id-legalgroup.com/ua/blog/problemi-ocenki-sledstvennimi-sydyami-dokazatelstv-s-tochki-zreniya-ih-dopustymosti-vo-vremya-dosydebnogo-rassledovaniya-v-naloguev-i-drygih-ygolovnih-proizvodstvah---nikita-zadorojnii--advokat-ID-Legal-Group>. [in Ukrainian].
2. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine] vid 13.04.2012 r. № 4651-VI. [in Ukrainian].
3. Panova A.V. (2016). Vyznannya dokaziv nedopustymymy u kryminalnomu provadzhenni [Recognition of evidence inadmissible in criminal proceedings]. Dys. na здобuttia nauk stupenia kand. yuryd. nauk za spets. 12.00.09. Kh., Natsionalna yurydychna akademiia im. Yaroslava Mudroho. 226 p. [in Ukrainian].
4. Postanova Verkhovnoho sudu [The decision of the Supreme Court] vid 08.10.2019 r. (справа № 639/8329/14-к) / Yedyni derzhavni reiestr sudovykh rishen. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/85238666>. [in Ukrainian].
5. Postanova Verkhovnoho sudu [The decision of the Supreme Court] vid 18.12.2019 r. (справа № 761/2021/16-к) / Yedyni derzhavni reiestr sudovykh rishen. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/86505832>. [in Ukrainian].
6. Sprava “Nechyporuk i Yonkalo proty Ukrainy” [The case of Nechyporuk and Yonkalo v. Ukraine] (zaiava № 42310/04): rishennia Yevropeiskoho sudu z prav liudyny vid 21.04.2011b r. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_683#Text. [in Ukrainian].
7. Torbas O. (2020). Rol slidchoho suddi v protsesi otsinky dokaziv u kryminalnomu provadzhenni [The role of the investigating judge in the process of evalu]. *Pidpriemnystvo, hospodarstvo i pravo*. № 5. pp. 309–312. [in Ukrainian].
8. Ukhvala apeliatsiinoho sudu Kharkivskoi oblasti [Decision of the Court of Appeal of Kharkiv region] vid 25.05.2020 r. (справа № 632/2040/19) / Yedyni derzhavni reiestr sudovykh rishen. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89737514>. [in Ukrainian].
9. Ukhvala slidchoho suddi Korostenkoho miskraionnoho sudu Zhytomyrskoi oblasti [Decision of the investigating judge of the Korosten City District Court of the Zhytomyr Region] vid 07.02.2019 r. (справа № 279/4283/18) / Yedyni derzhavni reiestr sudovykh rishen. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/79725265>. [in Ukrainian].
10. Ukhvala slidchoho suddi Leninskoho raionnoho sudu mista Mykolaieva [The decision of the investigating judge of the Leninsky district court of the city of Nikolaev] vid 08.05.2020 r. (справа № 489/6106/18) / Yedyni derzhavni reiestr sudovykh rishen. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89173615>. [in Ukrainian].
11. Ukhvala slidchoho suddi Pervomaiskoho miskraionnoho sudu Kharkivskoi oblasti [Decision of the investigating judge of the Pervomaisky City District Court of the Kharkiv Region] vid 09.04.2020 r. (справа № 632/2040/19) / Yedyni derzhavni reiestr sudovykh rishen. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/88738283>. [in Ukrainian].
12. Ukhvala slidchoho suddi Podilskoho raionnoho sudu m. Kyieva [Decision of the investigating judge of the Podilsky district court of Kyiv] vid 11.03.2020 r. (справа № 758/1988/20) / Yedyni derzhavni reiestr sudovykh rishen. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/89224660>. [in Ukrainian].
13. Ukhvala slidchoho suddi Sieverodonetskoho miskoho sudu Luhanskoi oblasti [Decision of the investigating judge of the Severodonetsk City Court of the Luhansk Region] vid 05.10.2018 r. (справа № 428/8880/18) / Yedyni derzhavni reiestr sudovykh rishen. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/77161952>. [in Ukrainian].